

Derde Convenant Marktontwikkeling Biologische Landbouw

INHOUDSOPGAVE

I	PARTIJEN EN DUUR VAN HET CONVENANT:	3
I.1	<i>Van de zijde van de overheid:</i>	3
I.2	<i>Van de zijde van het bedrijfsleven:</i>	3
I.3	<i>Van de zijde van de maatschappelijke organisaties:</i>	3
I.4	<i>Duur van het convenant</i>	3
II	HEBBEN DE VOLGENDE OVERWEGINGEN M.B.T. DOELSTELLINGEN GEMAAKT	3
II.1	<i>10% omzetgroei en een verantwoorde omvang van de sector</i>	4
II.2	<i>Aanpak voor huidige aanbodskrapte: evenwichtige groei van aanbod</i>	4
II.3	<i>Gemeenschappelijke promotie en voorlichting</i>	5
II.4	<i>Stimuleren van export en import</i>	5
II.5	<i>Stimuleren verdere samenhang tussen de markt- en kennisontwikkeling</i>	6
II.6	<i>Stimuleren van marketing en productontwikkeling: ten minste 15 innovaties</i>	6
II.7	<i>Stimuleren van wisselwerking tussen en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector</i>	6
II.8	<i>Doelstellingen m.b.t. verzelfstandiging: visievorming, strategie en organisatie</i>	7
III	ZETTEN DE VOLGENDE GEMEENSCHAPPELIJKE INSTRUMENTEN IN OM DEZE CONVENANTDOELSTELLINGEN TE REALISEREN	7
III.1	<i>Ketenmanagement</i>	7
III.2	<i>Campagne en pr</i>	9
III.3	<i>De meerjarige opschalingsplannen</i>	9
III.4	<i>Buitenlandse beurzen en seminars</i>	10
III.5	<i>Samenwerking met provincies en regio's</i>	10
III.6	<i>Monitoring</i>	11
III.7	<i>Deelconvenant maatschappelijke organisaties</i>	11
III.8	<i>Het bureau van de Task Force</i>	11
III.9	<i>Overig</i>	11
IV	EN NEMEN DE VOLGENDE 'INDIVIDUELE' INSPANNINGEN ALS CONVENANTPARTIJ :	12
IV.1	<i>Convenantinspanningen Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit</i> ...	12
IV.2	<i>Convenantinspanningen LTO Nederland</i>	15
IV.3	<i>Convenantinspanningen FNLI</i>	17
IV.4	<i>Convenantinspanningen CBL</i>	19
IV.5	<i>Convenantinspanningen Biologica</i>	21
IV.6	<i>Convenantinspanningen Vereniging van Biologische Producenten (VBP)</i>	23
IV.7	<i>Convenantinspanningen Promotiebureau Biologische Speciaalzaken (PBS)</i>	25
IV.8	<i>Convenantinspanningen Veneca</i>	27
IV.9	<i>Convenantinspanningen Triodos Bank en Rabobank</i>	29
V	EN HEBBEN DE VOLGENDE OVERIGE AFSPRAKEN GEMAAKT M.B.T. UITVOERING VAN DIT CONVENANT	31
V.1	<i>Met betrekking tot de organisatie zijn de volgende gremia ingesteld:</i>	31
V.2	<i>M.b.t. taken en bevoegdheden van de bovengenoemde partijen</i>	31
VI	SLOTBEPALINGEN	32
VI.1	<i>Looptijd, tussentijdse toetreding en eenzijdige opzegging</i>	32
VI.2	<i>Geschillenbeslechting</i>	32
VII	ALDUS OVEREENGEKOMEN EN IN DRIEVOUD ONDERTEKEND OP 31 JANUARI 2008 TE 'S-GRAVENHAGE:	33

I PARTIJEN EN DUUR VAN HET CONVENANT:

I.1 Van de zijde van de overheid:

- De Staat der Nederlanden, te dezen vertegenwoordigd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw ir. A.M. Burger.

I.2 Van de zijde van het bedrijfsleven:

- Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO), rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer ing. A.J.A.M. Vermeer;
- Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI), rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer drs. C.J. Menkhorst RA;
- Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL), rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer K.L. van den Doel;
- Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A., hierna te noemen Rabobank Nederland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer B.J. Krouwel;
- Triodos Bank N.V., rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer P. Blom;
- Biologica, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer ir. A. van den Brand, die tevens het bedrijfsleven uit het natuurvoedingskanaal vertegenwoordigt;
- Vereniging Nederlandse Cateringorganisaties (Veneca), rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer G.I.J. van de Ven;
- Vereniging Biologische Productie- en handelsbedrijven (VBP), rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J.N. Zomerdijk;
- Promotiebureau Biologische Speciaalzaak (PBS), rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer B. van Ruitenbeek.

I.3 Van de zijde van de maatschappelijke organisaties:

- Deelconvenant van de maatschappelijke organisaties, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer T. Wams.

I.4 Duur van het convenant

- Dit convenant is gesloten voor de duur van 4 jaar. Het treedt in werking met ingang van 1 januari 2008 en loopt tot en met 31 december 2011.

II HEBBEN DE VOLGENDE OVERWEGINGEN M.B.T. DOELSTELLINGEN GEMAAKT

Vanuit het oogpunt van verduurzaming van de landbouw- en voedselketen, hebben bovengenoemde partijen de intentie om voor de komende 4 jaar, van 2008 tot en met 2011, zich in te zetten voor de marktontwikkeling van de biologische landbouw en een derde Convenant Marktontwikkeling Biologische Landbouw af te sluiten. Partijen hebben daarbij één centrale doelstelling, namelijk dat de biologische keten een robuuste sector wordt die zich zelfstandig, d.w.z. op eigen kracht verder ontwikkelt. Voor een robuuste sector is een voldoende kritische massa nodig om de bewegingen in de markt op te kunnen vangen zonder in ernstige problemen te komen. Met zelfstandig wordt bedoeld: de sector kan zelf investeringen doen om continu toekomstgericht en marktconform te kunnen werken, op basis van vraag en aanbod, zonder daarvoor specifieke steun van derde partijen (anders dan 'normale steun' die voor het gehele bedrijfsleven beschikbaar is) te ontvangen. Dat betekent ook dat alle vormen van ondersteuning die in het kader van het convenant gericht op de marktontwikkeling zijn opgezet, dan ofwel zijn overgenomen door de sector zelf ofwel niet meer nodig zijn.

Op basis van de inzichten en ervaringen van voorgaande jaren wordt aan de volgende randvoorwaarden gedacht:

- een verantwoorde omzetgroei en omvang per (deel-)sector;
- een evenwichtige groei van het aanbod;
- gemeenschappelijke promotie en voorlichting;
- gezonde groei van im- en export;
- goede samenhang tussen markt- en kennisontwikkeling;
- stimulering van marketing- en productontwikkeling;
- dynamische wisselwerking tussen - en daardoor wederzijdse versterking van - de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector;
- verzelfstandiging via visievorming, strategie en organisatie.

Het gaat om randvoorwaarden van verschillende ordegrootte die samen een samenhangend pakket vormen. Dit pakket is nodig om binnen 4 jaar (liefst eerder) te bereiken dat er een zelfstandige en robuuste biologische sector komt. De convenantpartijen houden de mogelijkheden open om gedurende de convenantperiode een aanvullende (sub-)doelstelling te formuleren, mocht dat noodzakelijk zijn. Hieronder worden deze randvoorwaarden, vanaf nu doelstellingen genoemd, nader uitgewerkt.

II.1 10% omzetgroei en een verantwoorde omvang van de sector

In de voorgaande convenanten stond het biologische marktaandeel centraal. Een marktaandeel van 5% is altijd de doelstelling geweest, eind 2007 is een marktaandeel van 2% bereikt. Daarmee bevindt Nederland zich in de voorhoede van de 'middenmoters' in de Europese Unie (Italië 1,6%, UK 1,3% en Frankrijk 1,1%), en volgt het de koplopers Denemarken (4%) en Duitsland (3%). Ter vergelijking: in de VS bedraagt het marktaandeel 1,8%. Marktaandeel blijft een goede indicator om aan te geven hoe de biologische sector zich ontwikkelt ten opzichte van de totale voedingssector. De afgelopen jaren is echter ook geleerd dat het meten via marktaandeel alleen niet voldoende scherpte geeft op de voortgang. Immers, de ontwikkeling van de totale, grotendeels 'gangbare' voedingssector, heb je niet in de hand. Het is zeker zo relevant om naar de omzetgroei van de biologische sector zélf te kijken. Daarnaast is het van belang om voldoende kritische massa te ontwikkelen zodat de biologische sector op eigen benen verder kan. De kritische massa, d.w.z. de omvang van de sector, zal verschillen per productgroep/deelsector, en dient de komende tijd vastgesteld te worden. Dit kan zowel in volume zijn als in omzet.

Het is daarbij wel de uitdaging om in de pas te lopen met de aanbodsgroei. Immers, een te sterke omzetgroei kan een contraproductief effect hebben: er kan aanbodskrapte ontstaan, en de aard van het biologische productieproces maakt dat er pas vertraagd (veelal na twee jaar) gereageerd kan worden. Dit kan leiden tot hogere prijzen en inkrimpen van de vraag. De convenantpartijen achten daarom een jaarlijkse omzetgroei van 10% een verantwoorde uitdaging, waarbij het uitgangspunt is dat de biologische omzetgroei bovengemiddeld moet zijn ten opzichte van de totale consumentenbestedingen. Per deelsector / productgroep kan de omzetgroei verschillen, dit hangt van meerdere factoren af, o.a. van de mate waarin de 'kritische massa' per deelsector is bereikt.

II.2 Aanpak voor huidige aanbodskrapte: evenwichtige groei van aanbod

In de 2^e convenantperiode is de (zowel binnenlandse als buitenlandse) vraag naar biologische producten sterk gegroeid, waarbij het aanbod is achtergebleven, met (dreigende) marktverstoring als gevolg. Internationaal onderzoek leert dat de aanbodskrapte ook in andere landen speelt en dat de sterke groei van de vraag de komende jaren naar verwachting zal gaan aanhouden. Ook is duidelijk geworden dat de stijgende vraag niet in elke productgroep automatisch gevolgd wordt door een vergroting van het aanbod.

Een vergroting van het aanbod kan worden verkregen door import, door uitbreiding doordat biologische boeren meer areaal gaan bebouwen of hun productiecapaciteit op een andere manier uitbreiden, door te werken aan een hogere opbrengst per hectare of andere vormen van efficiencyvergroting in het productieproces, en door omschakeling door gangbare boeren. In dit 3^e convenant is afgesproken dat een vraaggerichte ketenaanpak daarbij wenselijk is. Doelstelling is daarom dat er de komende vier jaar een actieplan voor een evenwichtige, verantwoorde groei van het aanbod opgezet gaat worden. Met evenwichtig wordt bedoeld: zoveel mogelijk gelijk oplopend met de vraag. Elementen van dit actieplan kunnen zijn: het stimuleren van verkoop van herkenbare omschakelproducten, ketenregie om tijdelijke meerkosten in verband met de omschakeling op te vangen, stimuleren dat vrijkomend biologisch areaal zoveel mogelijk weer gebruikt wordt door de biologische sector en productiestijging per hectare. Waar nodig zullen ook andere partijen dan de convenantpartijen betrokken worden.

II.3 Gemeenschappelijke promotie en voorlichting

Het stimuleren van de vraag blijft essentieel voor de gestage groei van het biologisch marktaandeel. Ondanks de aanbodsrapte, is dit geen aandachtspunt dat verwaarloosd kan worden: de consumentenvraag dient systematisch en continu geprikkeld te worden. In de afgelopen zeven jaar is veel ervaring opgedaan met de meest effectieve manieren om de consument te bereiken. Het is erg belangrijk om promotie te organiseren daar waar het aankoopbesluit genomen wordt: op de winkelvloer zelf. Verder is een generieke campagne veel effectiever als het bedrijfsleven massaal 'aanhaakt' met eigen acties. De doelstelling is om volgens deze principes elk jaar ten minste één gemeenschappelijke campagne en één grootschalig public relations-evenement te organiseren; voor beide geldt als voorwaarde dat het bedrijfsleven daar dan massaal op inhaakt. Een speciaal aandachtspunt zal het bereiken van de 'out of home consument' (horeca, catering) zijn, en de manier waarop biologische producten in deze kanalen op een herkenbare manier aan de consument gepresenteerd kunnen worden. Tenslotte zal onderzocht worden of, en zo ja hoe, een dergelijke 'collectieve' campagne ook na 2011 zonder overheidssteuning door de geïnteresseerde marktpartijen voortgezet kan worden.

II.4 Stimuleren van export en import

Het stimuleren van export en import blijft essentieel, want deze kunnen om drie redenen een belangrijke bijdrage leveren aan de robuustheid van de sector.

- Nederland is nu al wereldmarktleider als het gaat om trading (importeren en weer exporteren) van diverse biologische grondstoffen (o.a. specerijen, noten, diverse groenten en fruit), en deze krachtige pilaar in de biologische sector kan verder uitgebouwd worden.
- Verder is export, ook in tijden van aanbodsrapte op de Nederlandse markt, van belang want het verkopen van producten in meerdere landen spreidt de afzetrisico's voor de Nederlandse biologische ondernemer, ook als er later weer 'slechtere tijden' mochten komen. Het opereren op andere markten is daarnaast stimulerend: veel buitenlandse consumenten (lees: retailers en groothandel) zijn kritisch(-er) en dat dwingt de Nederlandse exporteur om innovatief te blijven.
- Tenslotte kan import van biologische producten voorzien in de Nederlandse vraag als er tekorten zijn.

De afgelopen jaren hebben geleerd dat het organiseren van buitenlandse beurzen waar (nieuwe) Nederlandse exporteurs laagdrempelig in kunnen stappen, zeer positief is beoordeeld. Daarom is als doelstelling afgesproken dat er op basis van belangstelling van het bedrijfsleven twee beurzen per jaar georganiseerd worden waar ten minste acht bedrijven aan deelnemen. Daarnaast zal er desgewenst twee maal per jaar in Nederland een exportseminar georganiseerd worden, waarbij de im- en exportkansen en mogelijkheden van steeds één

(relevant geacht) land getoond worden. Daarmee krijgt de biologische im- en export een reguliere plaats in het totale handelsbevorderingsbeleid van de Nederlandse overheid.

II.5 Stimuleren verdere samenhang tussen de markt- en kennisontwikkeling

Eén van de doelstellingen van het 2e Convenant betrof een versterkte kennisontwikkeling en -verspreiding. In dit kader is in de afgelopen vier jaar een nieuw Kennisnetwerk (Bioconnect) onder regie van de Commissie Kennis ontwikkeld, met een soortgelijke vraaggerichte aanpak als die van de Task Force. In dit 3^e Convenant is het de wens om weer een stap verder te gaan, namelijk naar een verbeterde samenhang tussen de marktontwikkeling en kennisontwikkeling, en een nog betere kennisverspreiding. Het uiteindelijke doel is dat na afloop van het 3^e Convenant geborgd is dat de kennisvragen die in het kader van voortgaande marktontwikkeling ontstaan, automatisch opgepakt worden. Deze doelstelling zal vooral gerealiseerd worden door organisatorische verbeteringen.

II.6 Stimuleren van marketing en productontwikkeling: ten minste 15 innovaties

In het 2e Convenant heeft de marktpositionering (marketing en verpakking) van biologische producten centraal gestaan. Hier is nog steeds veel winst te behalen, waarbij het besef dat biologisch zich niet vanzelf verkoopt, al goed doorgedrongen is. Marktpartijen beseffen dat door biologisch als conceptversterker te positioneren (i.p.v. een productiemethode die zichzelf verkoopt) de meeste resultaten bij light users bereikt kunnen worden. Doelstelling is daarom dat er ten minste voor 15 innovaties worden doorgevoerd. Dit kan ook betrekking hebben op innovatieve vormen van samenwerking tussen afzetkanalen. Daarnaast zijn productontwikkeling, inclusief logistieke verbeteringen en verbeteringen in de kostenstructuur en efficiency in de keten, essentieel om de sector scherp te houden. Tenslotte is het de verwachting dat met name door verbeteringen in het productieproces in de primaire en verwerkende schakel, interessante onderscheidende kwaliteitskenmerken zijn te realiseren. Ook hier dienen innovaties te worden gerealiseerd.

II.7 Stimuleren van wisselwerking tussen en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector

Convenantpartijen zien drie argumenten om te streven naar wisselwerking en wederzijdse versterking tussen de biologische sector en 'bovenwettelijke' duurzame initiatieven in de gangbare sector. Het gaat daarbij om betrokkenheid van alle schakels in de keten.

- Convenantpartijen vinden het allereerst wenselijk dat de Nederlandse consument steeds meer 'duurzaamheid' als aankoopargument gaat gebruiken bij de aanschaf van voeding. Onderzoek dat in 2006 in het kader van het 'biologische prijsexperiment' is uitgevoerd, toont aan dat consumenten nu vooral aspecten als 'goed voor milieu en welzijn van dier' als onderscheidende kenmerken waarderen. Echter, dat zijn geen doorslaggevende aankoopargumenten. De biologische sector heeft er baat bij om in dit complexe proces samen te werken met andere duurzame initiatieven die in de gangbare sector genomen worden om zodoende een verandering van de aankoopoverwegingen van consumenten te stimuleren.
- Een ander argument voor wisselwerking is het gegeven dat de biologische sector zich momenteel vooral onderscheidt ten opzicht van de gangbare sector in het primaire productieproces. In de schakels die daarop volgen, kunnen nog vele verbeteringen doorgevoerd worden, die in de gangbare sector reeds (verder) gerealiseerd zijn. De convenantpartijen delen de overtuiging dat de biologische en de gangbare sector nog veel van elkaar kunnen leren.
- Tenslotte biedt samenwerking met de gangbare sector kans op verruimde afzet van biologische grondstoffen. Namelijk in de situatie dat gangbare producenten voor hun samengestelde producten een deel van hun ingrediënten voortaan biologisch inkopen. Gangbare producenten kunnen dat via hun jaarverslag of via de

ingrediëntenetikettering (vanaf 2009 geldt aangepaste regelgeving die dit onder voorwaarden mogelijk maakt) aan de consument tonen, bijvoorbeeld als een concretisering van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Hoe kan de wisselwerking en wederzijdse versterking concreet vorm krijgen? Hiertoe zijn een aantal randvoorwaarden en enkele concrete uitwerkingen geformuleerd.

- Het kan gaan om de uitwisseling van kennis, om ontwikkeling van producten of om specifieke projecten;
- Dit kunnen initiatieven zijn die door het bedrijfsleven (alle schakels in de keten) zelf, of door provincies, of maatschappelijke organisaties (of een combinatie van) worden uitgevoerd;
- Uitgangspunt is wederzijdse versterking. ‘Verwatering van het biologische concept’ of ‘afzetten tegen gangbaar’ zijn vanzelfsprekend niet aan de orde. Dit zal geborgd worden door dit als criterium bij beoordeling van projecten op te nemen;
- Concrete uitwerkingen kunnen zijn: initiatieven waarbij biologische omschakelproducten als zodanig vermarkt worden, initiatieven waarbij samengestelde producten naast gangbare ook biologische ingrediënten gaan bevatten (conform de Europese wetgeving die vanaf 2009 zal gaan gelden), projecten die kennisuitwisseling over duurzaamheidsverbeteringen door de hele keten heen, realiseren.

II.8 Doelstellingen m.b.t. verzelfstandiging: visievorming, strategie en organisatie

Om eind 2011 (eerder indien mogelijk) als robuuste en zelfstandige sector te opereren, is het belangrijk dat alle vormen van ondersteuning die in het kader van de marktontwikkeling opgezet zijn, dan ofwel niet meer nodig zijn, ofwel zijn overgenomen door de sector zelf. Daarmee wordt dan bedoeld: de markt ontwikkelt zelfwerkende structuren die een convenant en een Task Force overbodig maken en wordt geleidelijk steeds minder afhankelijk van (financiële) overheidsondersteuning. Wel blijft flankerend overheidsbeleid gewenst (zoals dat sowieso voor de gangbare voedingssector bestaat), er moet in ieder geval sprake zijn van een level playing field in de EU. De verzelfstandiging wordt bereikt door de volgende tussenstappen:

- Convenantpartijen geven aan of, en zo ja hoe, zij na 2011 biologische marktontwikkeling zelfstandig ondersteunen.
- Indien de sector wenst dat succesvolle ‘gemeenschappelijke’ instrumenten worden voortgezet, dan is daar vóór eind 2011 een uitvoeringsstructuur en financiering voor geregeld.
- De sector heeft een langetermijnvisie ontwikkeld en heeft afspraken gemaakt om deze visie te realiseren. Daarbij wordt er per deelsector vastgesteld wat de noodzakelijke minimale omvang (kritische massa) is om zich zelfstandig en robuust voort te zetten.

III ZETTEN DE VOLGENDE GEMEENSCHAPPELIJKE INSTRUMENTEN IN OM DEZE CONVENANTDOELSTELLINGEN TE REALISEREN

Het betreft instrumenten die tot stand komen via bijdragen van overheid en bedrijfsleven.

III.1 Ketenmanagement

Met ketenmanagement wordt bedoeld: het begeleiden van bedrijven in alle schakels van de keten om vraag en aanbod af te stemmen teneinde opschaling te bereiken. Ketenmanagement in het 3^e Convenant richt zich primair op de schakels in de ketens met de beste omzetspotentie en op de afzetkanalen natuurvoedingswinkels, supermarkten en catering. Daarnaast is er aandacht voor de productgroep kruidenierswaren en het afzetkanaal horeca.

Ketenmanagement is een belangrijk instrument omdat het bijdraagt aan meerdere doelstellingen. Een korte terugblik: In het 1^e Convenant is het ketenmanagement met name

geconcentreerd geweest op de totstandkoming en uitvoering van meerjarige opschalingsplannen. Omdat in diverse evaluaties de beoordeling van het ketenmanagement zeer positief bleek, is gedurende de 2^e convenantperiode afgesproken dat het ketenmanagement breder ingezet zou worden: bijdrage leveren aan aansturing van onderzoek gericht op markt en keten (via betrokkenheid bij Bioconnect en productwerkgroepen), en een bijdrage leveren aan het stimuleren van uitbreiding van biologische boeren en omschakeling van gangbare boeren (met name via voorlichting). Deze verbreding van ketenmanagement is positief geëvalueerd, en zal daarom voortgezet worden. Het instrument ketenmanagement zal in het 3^e Convenant ingezet worden om een bijdrage te leveren aan 5 doelstellingen met de volgende werkwijze:

Bijdrage aan doelstelling:	Werkwijze ketenmanagement:
10% omzetgroei per jaar.	Totstandkoming van meerjarige opschalingsplannen, verankeren van biologisch in beleid van ondernemingen.
Aanpak aanbodskrapte.	Voorlichting aan en stimulering van geïnteresseerd bedrijfsleven.
Stimuleren samenhang tussen markt- en kennisontwikkeling.	Deelname aan productwerkgroepen en deelname aan de themawerkgroep Markt en Ketens binnen Bioconnect, op basis van een activiteitenagenda en met maximale efficiency.
Stimuleren van marketing- en productinnovaties en innovaties bij samenwerking tussen afzetkanalen.	Adviseren van bedrijven, begeleiden van projecten, faciliteren dat desgewenst budget van meerjarige opschalingsplannen of Bioconnect kan worden ingezet.
Stimuleren van wisselwerking tussen en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector.	Begeleiding van bedrijven die omschakelproducten herkenbaar willen vermarkten, die samengestelde producten op de markt willen brengen (dat wil zeggen: die naast gangbare ook biologische ingrediënten bevatten), en begeleiding van projecten die kennisuitwisseling over duurzaamheidsverbeteringen door de hele keten heen, realiseren.

Tenslotte hebben de convenantpartijen de volgende doelen gesteld bij de inzet van het instrument ketenmanagement in het 3^e Convenant:

- De taken van het ketenmanagement zijn uitgebreid, terwijl hoeveelheid tijd hetzelfde blijft. Daarom dient er een plan van aanpak te worden opgesteld en door de Task Force te worden goedgekeurd, waarin wordt vastgesteld welke activiteiten door wie worden uitgevoerd.
- De contacten tussen ketenmanagement en de schakels in de keten moeten ook een meer structurele basis krijgen. De contacten verlopen vooralsnog in de meeste gevallen bilateraal / per individuele keten. Er moet een vast overleg met betrokken vertegenwoordigers van de sector zijn, waarbij de voortgang m.b.t. de doelstellingen (omzetgroei, groei aanbod, aansturing kennisontwikkeling en innovaties) per productgroep en/of afzetkanaal aan de orde komt. Daarnaast moet in dit overleg ook het verzelfstandigingstraject aan de orde komen: er dient (per productgroep) een visie ontwikkeld te worden waarmee de sector op eigen benen verder kan. In dat kader moet dan ook duidelijk worden of het betrokken bedrijfsleven het wenselijk acht om het

ketenmanagement ook na afloop van het 3^e Convenant zelfstandig voort te zetten (en zo ja, hoe dan).

- Vooruitlopend op het verzelfstandigingstraject heeft LNV aangegeven het ketenmanagement in deze 3^e convenantperiode voor gemiddeld maximaal 1/3 te willen cofinancieren.

III.2 Campagne en pr

De campagne 'Biologisch, proef de aandacht' is in de loop van het 2^e Convenant ontwikkeld, en is opgezet ter stimulering van de consumentenmarkt en als hefboom om het bedrijfsleven aan te zetten tot verdergaande campagnes op de winkelvloer. De campagne draagt bij aan de doelstelling 'gemeenschappelijke promotie en voorlichting' en aan de 10% omzetdoelstelling. Speciaal aandachtspunt is het binnenkort verplichte EU-logo voor biologische producten.

Naast deze campagne wordt in het 3^e Convenant meer energie ingezet op public relations: het genereren van pers aandacht voor positieve aspecten van de sector. Dit zal gebeuren door communicatiemanagers van betrokken bedrijven te stimuleren om hier standaard (nog meer) aandacht aan te besteden, en het verder uitbouwen van een toegankelijk netwerk van mediacontacten. Doordat bedrijven hiermee zelf aan de slag gaan, zal tevens een bijdrage geleverd worden aan de doelstelling m.b.t. de toekomstige verzelfstandiging van de sector. Uitgangspunt hierbij blijft dat 'afzetten tegen de gangbare sector' niet aan de orde is.

Een groep van gezaghebbende marketeers uit de biologische en de gemengde sector -d.w.z. biologisch en niet-biologisch assortimenten- zal gevraagd worden om een gemeenschappelijke visie op biologische marketing te ontwikkelen. Het is bedoeling dat deze visie er aan bijdraagt dat de sector na afloop van het 3^e Convenant op eigen benen verder kan.

Tenslotte zal er een speciaal promotiebudget gereserveerd worden voor projecten die stimuleren dat de Nederlandse consument steeds meer 'duurzaamheid' als aankoopargument gaat gebruiken bij de aanschaf van voeding. Uitgangspunt is dat de positionering van het biologische product daardoor versterkt wordt.

III.3 De meerjarige opschalingsplannen

Met meerjarige opschalingsplannen wordt bedoeld: één of meer schakels in een keten leggen zich vast om met extra inspanningen een biologische product(groep) in de markt te zetten, en ontvangen een bijdrage in de bijbehorende voorlichtingsactiviteiten of een andere wenselijke vorm van ondersteuning.

De meerjarige opschalingsplannen dragen bij aan de volgende doelstellingen:

10% omzetgroei, het stimuleren van marketing- en productontwikkeling en - nieuw in het 3^e Convenant - het aanpakken van de aanbodskrapte en het stimuleren van wisselwerking tussen en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector.

De aanpak van de aanbodskrapte is via de meerjarige opschalingsplannen als volgt uitgewerkt. In samenhang met het instrument ketenmanagement worden bij de totstandkoming van de meerjarige opschalingsplannen ook afspraken gemaakt over de grondstoffen die ermee gemoeid zijn.

Het stimuleren van wisselwerking en wederzijdse versterking zal als volgt via de meerjarige opschalingsplannen worden gerealiseerd. Plannen waarbij omschakelproducten herkenbaar vermarkt worden, of waarbij samengestelde producten naast gangbare ook biologische ingrediënten gaan bevatten, zullen voorrang krijgen. Dat geldt ook voor projecten die kennisuitwisseling over duurzaamheidsverbeteringen door de hele keten heen realiseren.

Door de convenantpartijen zijn de volgende voorwaarden gesteld bij de inzet van dit instrument:

- Er zijn heldere criteria opgesteld om projectvoorstellen te beoordelen.
- Er moet sprake zijn van een hefboomeffect: een relatief beperkte financiële inspanning van de overheid moet leiden tot forse investeringen van het bedrijfsleven.
- Er wordt veel belang gehecht aan meerjarige opschalingsplannen voor de retail. Zij blijven nog steeds de trekkers en toonzetters voor alle andere sectoren en afzetkanalen.
- Naast de wens voor een verdere versterking voor catering is er een nieuw speerpunt: horeca.
- De voorlichtingsactiviteiten kunnen betrekking hebben op de consument (via proeverijen), de medewerkers (via opleidingen) of op andere activiteiten die aansluiten bij de wensen van het bedrijfsleven, waarbij regels m.b.t. staatssteun en aanbesteding vanzelfsprekend gerespecteerd worden.
- Vooruitlopend op het verzelfstandigingstraject zal LNV de meerjarige opschalingsplannen in deze 3^e convenantperiode gemiddeld voor maximaal ¼ cofinancieren.

III.4 Buitenlandse beurzen en seminars

Met het deelnemen aan en organiseren van buitenlandse beurzen en seminars zal de doelstelling 'stimuleren van export' worden ingevuld.

Bij buitenlandse beurzen wordt gewerkt volgens het reeds beproefde recept. Op basis van enquêtes bij het bedrijfsleven zullen jaarlijks 2 buitenlandse beurzen worden geselecteerd. Er zal een gemeenschappelijk paviljoen op deze beurzen worden ingesteld, waar individuele bedrijven zich met een eigen ruimte 'laagdrempelig' bij kunnen aansluiten. Tevens zal er generieke voorlichting worden georganiseerd om extra aandacht te genereren voor het Nederlandse biologische product.

Seminars zullen desgewenst in Nederland worden georganiseerd, rondom thema's waar het bedrijfsleven belangstelling voor heeft. Vaak betreft het informatie over de biologische afzetmarkt in specifieke landen. Deze informatie zal steeds breed beschikbaar worden gesteld.

III.5 Samenwerking met provincies en regio's

In de afgelopen 2 convenanten is reeds samengewerkt met provincies en regio's. Deze samenwerking zal worden voortgezet, omdat daarmee een bijdrage geleverd kan worden aan de volgende doelstellingen: 10 % omzetgroei, aanpak aanbodskrapte, stimuleren van verbinding met andere vormen van landbouw en voedsel, verzelfstandiging.

De samenwerking zal op de volgende manieren plaatsvinden.

- De Task Force zal de coördinatoren van provincies en regio's op de hoogte houden van de relevante gang van zaken. Dit zal gebeuren via reeds bestaand overleg met provincies en regio's.
- Provincies die beschikken over budgetten voor regionale marktontwikkeling, zullen via het ketenmanagement worden betrokken bij aanhaakmogelijkheden om meerjarige opschalingsplannen te realiseren.
- Provincies kunnen ketenmanagement inschakelen indien zij in het kader van de aanpak van aanbodskrapte voorlichtingsbijeenkomsten organiseren, en marktperspectieven per productgroep willen laten zien.
- Indien provincies of regio's een regionaal probleem of initiatief m.b.t. marktontwikkeling gemeenschappelijk willen aanpakken omdat dat in meerdere regio's voorkomt, dan kan daar via de Task Force - waar mogelijk - ondersteuning voor worden gevraagd.

III.6 Monitoring

Dit instrument maakt inzichtelijk wat de bereikte resultaten zijn m.b.t. omzetgroei en andere relevante factoren. Dit instrument heeft zich in de afgelopen twee convenanten steeds verder ontwikkeld en zal volgens dezelfde werkwijze worden voortgezet. Daarbij zijn de volgende speerpunten aangemerkt:

- Bijdrage leveren aan verbeteren van de kwaliteit van de monitoring in andere EU-landen.
- Verzelfstandiging van de totstandkoming Biomonitor na 2011.

III.7 Deelconvenant maatschappelijke organisaties

Met maatschappelijke organisaties zal – net zoals in het vorige convenant – opnieuw een deelconvenant worden afgesloten, zoals dat ook in het 2^e Convenant is gebeurd. In dit deelconvenant verklaren maatschappelijke organisaties op welke manier zij zich inspannen om biologische consumptie door hun leden te stimuleren. Daarmee levert dit deelconvenant een bijdrage aan het stimuleren van biologisch koopgedrag. De convenantpartijen waarderen deze inspanningen bijzonder en hebben afspraken gemaakt over de volgende uitgangspunten.

- Om de initiatieven van de maatschappelijke organisaties te ondersteunen, zal een (financiële) ondersteuning mogelijk zijn. De maximale bijdrage betreft een derde van de totale kosten;
- De projecten die door de maatschappelijke organisaties opgezet en uitgevoerd worden moeten *ofwel* een duidelijke relatie met omzetgroei hebben (richtlijn: 10% omzetgroei). Dit kan bijvoorbeeld bereikt worden door de eigen communicatiemiddelen in te zetten om diverse aspecten van biologische meerwaarde te vergroten en door op koopgedrag van de achterban aan te sturen;
- *danwel* een wisselwerking tussen en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector stimuleren;
- De cofinanciering die vanuit de Task Force beschikbaar is voor deze projecten, kan per definitie niet worden ingezet voor activiteiten die sowieso / van nature / van oudsher worden uitgevoerd. Tegelijkertijd worden *aanvullende* activiteiten op bestaande evenementen e.d. met voorkeur beoordeeld, indien daarmee sneller omzetgroei en andere effecten bereikt kunnen worden;
- Maatschappelijke organisaties ontwikkelen een visie hoe de aandacht voor biologische marktontwikkeling ook na afloop van dit convenant op zelfstandige wijze, d.w.z. zonder financiering van de overheid, geborgd kan worden.

III.8 Het bureau van de Task Force

De Task Force kent een onafhankelijke voorzitter en een secretariaat. De voorzitter is tevens verantwoordelijk voor de aansturing van de ketenmanagers en de campagnecoördinator. Bij de inzet van het bureau van de Task Force in deze 3^e convenantperiode gelden de volgende speerpunten:

- Het bureau onder regie van de voorzitter draagt er zorg voor dat het proces m.b.t. verzelfstandiging op een verantwoorde en voortvarende wijze verloopt;
- De inzet van het bureau zal geleidelijk aan verminderd worden, doordat convenantpartijen en andere betrokkenen taken overnemen.

III.9 Overig

Convenantpartijen houden de mogelijkheden open om - indien gewenst - met andere dan bovengenoemde instrumenten in te spelen op de ondersteuningsbehoeften die er zijn.

IV EN NEMEN DE VOLGENDE 'INDIVIDUELE' INSPANNINGEN ALS CONVENANTPARTIJ :

IV.1 Convenantinspanningen Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (vervolgens genoemd Ministerie van LNV) onderschrijft de doelstellingen van dit derde Convenant en wil via eigen inspanningen (mede) invulling geven aan de volgende doestellingen.

10 % jaarlijkse groei van de biologische omzet

Om de 10% doelstelling te bereiken, zal het Ministerie van LNV zich inspannen om een financiële bijdrage te leveren aan de volgende instrumenten, binnen de mogelijkheden van nationale en Europese regelgeving:

- Cofinanciering van ketenmanagers voor de productgroepen en/of afzetkanalen zuivel/vlees, aardappelen/groenten, fruit, sierteelt, natuurvoedingswinkels, catering en eventueel andere nog nader te bepalen thema's, en financiering van de Task Force voorzitter en het secretariaat;
- Groei naar 100% duurzame catering in 2010 waarvan minimaal 75% biologische en 25% andere duurzame producten bij het Ministerie van LNV;
- Stimuleren van een groter aandeel biologische producten in de catering bij zorginstellingen en scholen;
- De jaarlijks op te stellen EKO-monitor.

Stimuleren van wisselwerking en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector

Het Ministerie van LNV zal zich inspannen om:

- Binnen de overheid de discussie over duurzaam voedsel en duurzame productie verder te stimuleren, en in het bijzonder de plaats van biologisch daarbij;
- LNV zal zorgen voor een eenduidig beeld naar buiten over de LNV-inzet voor duurzaam voedsel en zal aangeven welke rol uitgevoerd zal worden t.o.v. andere departementen en daarbij samenwerking met het bedrijfsleven aangaan;
- De mogelijkheid van ingrediëntenetiquettering actief te agenderen bij de fabrikanten van levensmiddelen;
- In de campagnes van Voedingscentrum over voedsel de koppeling te leggen tussen biologisch en gangbaar voedsel;
- (Regionale) initiatieven te ondersteunen die biologische landbouw een integrale plaats geven in c.q. koppelingen leggen met de samenleving en andere sectoren (zoals Week van de Smaak);
- 10% van het beschikbare kennisbudget voor de biologische sector in te zetten voor een actieve verbinding met vraagstukken uit de gangbare sector;
- Initiatieven ter verbetering van de agrologistiek te ondersteunen, zo veel als mogelijk via het Platform Agrologistiek.

Aanpak aanbodskrapte

Het Ministerie van LNV zal zich inspannen om:

- Opname van omschakelproducten in catering en horeca te bevorderen, onder andere door als Ministerie zelf omschakelproducten te laten meetellen met het percentage biologische producten in de catering van het Ministerie van LNV;
- De potentiële groep omschakelaars te vergroten door de inzet van communicatie en kennisoverdracht.

Gemeenschappelijke promotie en voorlichting

Het Ministerie van LNV zal een financiële bijdrage leveren aan:

- Generieke voorlichtingscampagne;
- Aansluiting met voorlichting bij de meerjarige opschalingsplannen.

Stimuleren van export

Het Ministerie van LNV zal zich, met inachtneming van de Europees- en nationaalrechtelijke kaders, inspannen om:

- Voorlichtingsbijeenkomsten te organiseren voor het betrokken bedrijfsleven;
- De Nederlandse bijdrage aan de Biofach te coördineren en mee te financieren;
- Jaarlijks, naast de Biofach, de Nederlandse bijdrage aan een tweede vakbeurs te coördineren en mee te financieren;
- Via de LNV-raden een bijdrage te leveren aan het leggen van contacten met mogelijke buitenlandse afnemers;
- Verder zal waar mogelijk binnen handelsmissies plaats gemaakt worden voor handelsbevordering van biologische producten.

Stimuleren verdere samenhang tussen de markt- en kennisontwikkeling

Het Ministerie van LNV zal zich inspannen om:

- De sector te ondersteunen, indien gewenst, bij het ontwikkelen van een ketenvisie;
- Het kennissysteem Bioconnect te continueren, met duidelijke aandacht voor het proces van kennisbenutting;
- De ontwikkeling van een kennis- en innovatieagenda te ondersteunen.

Stimuleren van marketing en productontwikkeling

Het Ministerie van LNV zal zich inspannen om dit onderwerp te agenderen en stimuleren bij ketenpartners en bij haar voorlichting aansluiting zoeken bij de meerjarige opschalingsplannen.

Doelstellingen m.b.t. verzelfstandiging: visievorming, strategie en organisatie

- LNV houdt bij planning en de praktische uitvoering van het convenant rekening met de ontwikkelingen bij de convenantpartners t.a.v. de verzelfstandiging;
- LNV zal meedenken met en daar waar mogelijk ondersteunen in het proces van verzelfstandiging.

In het algemeen zal het Ministerie van LNV zich maximaal inspannen om:

- Zorg te dragen voor een voor de burger heldere en praktisch uitvoerbare biologische wetgeving gericht op verdere ontwikkeling van de sector, waarbij op EU-niveau ingezet wordt op verdere harmonisatie van de interpretatie van regels, vermindering van administratieve lasten en een verbeterde toegang tot de Europese markt voor ontwikkelingslanden. De EU-wetgeving vormt daarbij de basis, waarbij LNV erop zal toezien dat Stichting Skal zorgdraagt voor interpretaties c.q. specificaties van de doelvoorschriften die in de EU-regelgeving zijn vastgelegd. Het Overlegorgaan Biologische Regelgeving adviseert Stichting Skal hierover.
- Gebruik te maken van bestaande Europese wetgeving, zoals de Kaderregeling plattelandsontwikkeling (POP) en waar nodig een bijdrage leveren aan vernieuwende Europese wet- en regelgeving, zoals de herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).

Bovenstaande inspanningen staan ook verwoord in de beleidsnota Biologische Landbouwketen 2008-2011. In dit kader levert LNV een financiële bijdrage voortkomend uit de budgetlijn Vraagstimulering en ketenverbindingen en het onderdeel Aanpak aanbodkrapte.

In de uitvoeringsorganisatie

- Levert LNV 1 lid aan de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw;
- Levert LNV de voorzitter van de Stuurgroep Marktontwikkeling Biologische Landbouw.

CONCEPT

IV.2 Convenantinspanningen LTO Nederland

LTO Nederland (vervolgens genoemd LTO) onderschrijft de doelstellingen van dit derde Convenant en wil via eigen inspanningen (mede) invulling geven aan de volgende doelstellingen.

Versterking stimuleren van verbanden tussen producenten en markt

- LTO spant zich in biologische boeren en tuinders zo kort mogelijk bij de markt en de markt zo kort mogelijk bij de producenten te brengen.
- LTO spant zich in om zodanige verbindingen op de weg naar de markt te organiseren, dat de biologische boeren en tuinders in het algemeen en de sectoren in het bijzonder in alle opzichten mee kunnen bewegen met marktontwikkelingen. Dit in kwantitatieve zin en op het gebied van kwaliteit en innovaties.

10% jaarlijkse omzetgroei

- LTO ondersteunt projecten om 10% jaarlijkse omzetgroei bij de biologische huisverkoop bij boeren te stimuleren en ondersteunt boeren die zelf afzetkanalen ontwikkelen.

Aanpak aanbodskrapte

- LTO zet een programma op om de aanbodskrapte aan te pakken, met name in de akkerbouw en vollegrondsgroententeelt, gericht op omschakeling van gangbare boeren en uitbreiding van biologische boeren;
- LTO werkt desgevraagd inhoudelijk mee aan een haalbaarheidsonderzoek naar een 'biologische grondbank' en een 'revolving fund' voor omschakelaars of andere instrumenten die wenselijk lijken te zijn.

Kennisontwikkeling en -verspreiding

Om de ontwikkeling en verspreiding van biologische kennis verder te bevorderen, zal LTO een bijdrage leveren aan Bioconnect, gericht op de ontwikkeling en uitvoering van sectorale ontwikkelingsplannen. Deze ontwikkelingsplannen zijn sectorspecifiek waar het gaat om de concrete ambities en doelstellingen. Ze zijn het antwoord op de vraag waar men als sector over 4 jaar wil staan en bevatten een overzicht van acties op het gebied van commercie, omvang, kennisvragen, organisatieontwikkeling etc. Hierbij zijn markt en maatschappij leidend.

Stimuleren van wisselwerking en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector

- LTO zal stimuleren dat de leden binnen de eigen organisatie met dit doel voor ogen kennis uitwisselen en waar mogelijk samenwerkingsverbanden aangaan.
- LTO zal leden stimuleren die in dit kader projectvoorstellen bij de Task Force willen indienen.

Doelstellingen m.b.t. verzelfstandiging van de biologische sector

LTO zal aangeven hoe de marktontwikkeling van biologische landbouw na 2011 zal worden ondersteund.

In het algemeen zal LTO zich inspannen voor:

- Verdere ontwikkeling van de vakgroep Biologische Landbouw, o.a. door formele vertegenwoordiging van de voorzitter van de telersverenigingen en door intensieve aansluiting bij de sectorwerkgroepen;
- Cofinanciering van het ketenmanagement;
- Goede afstemming met provincies en regionale LTO's, o.a. door het 'regionale coördinatoren overleg' van de Task Force voor te zitten.

In de uitvoeringsorganisatie

- Levert LTO 1 lid aan de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw;
- Levert LTO 1 lid aan de Stuurgroep Marktontwikkeling Biologische Landbouw.

CONCEPT

Algemene overwegingen

- De FNLI onderkent de marktwaarde van de biologische landbouw voor de voedselketen. Zij ziet “biologisch” als een vorm van ondernemen waarbij duurzaamheidsaspecten een belangrijke rol spelen.
- De FNLI ondersteunt daarom de doelstelling van dit derde convenant Marktontwikkeling Biologische Landbouw om binnen een periode van de komende vier jaar tot een zelfstandige en robuuste biologische sector te komen, waarbij deze sector zelfstandig op basis van vraag en aanbod zonder specifieke steun marktconform en toekomstgericht kan werken.
- Tegelijkertijd onderkent de FNLI dat er naast biologische landbouw meer vormen van duurzaam ondernemen, of, in bredere zin, duurzaam handelen zijn, die ook op gelijke basis door de overheid erkend dienen te worden.
- De FNLI ondersteunt daarom met name die initiatieven die er op zijn gericht om de wisselwerking tussen en wederzijdse versterking van de biologische sector en de duurzame initiatieven in de “gangbare” sector te bewerkstelligen. Hierbij zal niet alleen aandacht worden besteed aan de primaire (landbouw)schakel in de keten, maar met name ook aan de volgende schakels in de keten. Hierbij kunnen kleine verbeteringen op basis van grote volumes een minstens zo grote, zo niet grotere bijdrage leveren, als grote verbeteringen bij relatief kleine volumes.
- Teneinde de duurzaamheidsinitiatieven die reeds door de “gangbare” sector zijn genomen verder te stimuleren heeft de FNLI een commissie Duurzaamheid opgericht, waarin een groot aantal bedrijven direct is vertegenwoordigd. Deze commissie richt zich onder meer op het ontwikkelen van een breed gedragen visie en strategie op het gebied van duurzaam handelen voor de gehele Nederlandse levensmiddelenindustrie. Tevens wil zij actief participeren in de maatschappelijke discussie over dit onderwerp. Eén van de middelen hiertoe is de participatie in dit derde convenant Marktontwikkeling Biologische Landbouw.

Op basis van de bovenstaande overwegingen zal de FNLI binnen dit derde convenant zich met name inzetten voor het actiepunt **‘stimuleren van de wisselwerking tussen en wederzijdse versterking van de biologische sector en de duurzame initiatieven in de gangbare levensmiddelensector’**:

- FNLI zal het derde biologische convenant ondersteunen door bij te dragen aan een brede maatschappelijke en economische waardering voor duurzame voeding in het algemeen en daarmee tevens voor een gunstig ‘ondernemingsklimaat’ voor de marktontwikkeling van biologische landbouw.
- FNLI zal hierbij samen met andere partijen onderzoek verrichten naar een algemeen geaccepteerde beoordelingsmethode voor de duurzame productie van voeding, opdat een samenhangend en versterkend overheidsbeleid tot stand kan komen, gericht op duurzame voeding en duurzame landbouw in brede zin.
- FNLI zal geïnteresseerde ledenondernemingen inspireren en stimuleren bij het formuleren van projectvoorstellen die gericht zijn op deze verbreding en die via de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw kunnen worden ingediend voor ondersteuning (op het terrein van promotie en communicatie of op het terrein van kennisontwikkeling). Ook zal hierbij aandacht worden besteed aan de mogelijkheid vanaf 2009 om biologische ingrediënten te declareren en aan de mogelijkheid om de omschakelproducten uit een overgangsfase te gebruiken.
- Verder zal de FNLI (en haar ledenondernemingen) bijdragen aan de kennisuitwisseling tussen biologische en gangbare bedrijven waar het gaat om duurzame (elementen van de) bedrijfsvoering.

In de uitvoeringsorganisatie

- Levert FNLI 1 lid aan de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw;
- Levert FNLI 1 lid aan de Stuurgroep Marktontwikkeling Biologische Landbouw.

CONCEPT

IV.4 Convenantinspanningen CBL

Het CBL onderschrijft de doelstellingen van dit derde Convenant. Hieronder staat per doelstelling beschreven wat de specifieke inspanningsverplichtingen van het CBL zijn.

10% jaarlijkse omzetgroei en verantwoorde omvang van de sector

- Supermarkten nemen de inspanningsverplichting op zich om de biologische omzet van supermarkten in de relevante productgroepen jaarlijks te laten groeien met 10%.
- Om deze doelstelling te bereiken zullen zij nadere plannen vaststellen. De plannen bevatten de volgende elementen:
 - uitbreiding van het assortiment en/of het vervangen van bepaalde producten door de biologische variant of 'omschakelproducten';
 - promotie & voorlichting aan de consument;
 - inbedding biologisch in (commercieel) beleid;
 - aanstellen / handhaven van een aanspreekpunt voor biologisch;
 - informatie over beleid voor ondernemers en medewerkers;
 - handhaving "schaptolerantie";
 - samenwerking met fabrikanten en toeleveranciers.

Deze plannen zijn vertrouwelijk. Het CBL en de voorzitter van de Task Force, bijgestaan door de ketenmanagers, stimuleren, ondersteunen en begeleiden supermarkten bij de (uitvoering van deze) plannen. De plannen kunnen met voortschrijdend inzicht worden bijgesteld. Zij dienen als basis voor de verdeling van ondersteunende overheidsmiddelen.

Aanpak aanbodskrapte

- Om vraag en aanbod beter op elkaar te kunnen afstemmen zullen supermarkten ernaar streven via hun leveranciers aan boeren en tuinders duidelijkheid te verschaffen over hun afzetmogelijkheden op meer langere termijn zodat deze, mede op basis van deze informatie, betere besluiten kunnen nemen over eventuele uitbreiding van hun productie.
- Supermarkten streven ernaar om waar mogelijk ook omschakelproducten op een herkenbare wijze in hun assortiment op te nemen.

Gemeenschappelijke promotie en voorlichting

- Supermarkten zullen waar mogelijk aanhaken op de gemeenschappelijke campagne;
- Supermarkten zullen zorgdragen voor pr-activiteiten van hun biologische activiteiten.

Stimuleren verdere samenhang tussen de markt- en kennisontwikkeling

Het CBL zal desgevraagd actief participeren in onderzoeksaansturing en begeleiding van door LNV gefinancierd keten- en consumentgerelateerde onderzoek (biologische producten), met als doelstelling meer afzetgeoriënteerd onderzoek.

Stimuleren van marketing en productontwikkeling

Supermarkten werken aan de ontwikkeling van product- en marketinginnovaties. Zij kunnen daartoe bij de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw voorstellen indienen, die voor cofinanciering in aanmerking kunnen komen.

Stimuleren van wisselwerking en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector

- CBL zal stimuleren dat de leden binnen de eigen organisatie met dit doel voor ogen kennis uitwisselen en waar mogelijk samenwerkingsverbanden aangaan;
- CBL voert het eigen duurzaamheidsprogramma Passie for Food uit;

- Supermarkten stimuleren de verbreding van biologisch naar duurzaamheid, en ontwikkelen daartoe voorstellen die via de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw voor cofinanciering in aanmerking kunnen komen.

Doelstellingen m.b.t. verzelfstandiging: visievorming, strategie en organisatie

CBL zal aangeven hoe zij na 2011 de marktontwikkeling van biologische landbouw zal blijven ondersteunen.

In het algemeen zal het CBL zich maximaal inspinnen voor de volgende zaken:

- Supermarkten hanteren als leidraad dat biologische producten een zo kort mogelijke aanvoerroute volgen;
- Supermarkten leveren hun bijdrage aan beleidsontwikkeling ten behoeve van de controlestructuur in de biologische sector.

In de uitvoeringsorganisatie

- Levert CBL 1 lid aan de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw;
- Levert CBL 1 lid aan de Stuurgroep Marktontwikkeling Biologische Landbouw.

IV.5 *Convenantinspanningen Biologica*

Biologica onderschrijft de doelstellingen van dit 3^e Convenant. Hieronder staat per doelstelling beschreven wat de specifieke inspanningsverplichtingen van Biologica zijn.

In het algemeen zal Biologica:

- Zich maximaal inspannen om de vier kernactiviteiten voort te zetten: beleidsontwikkeling, regelgeving, aansturing van kennisontwikkeling en -verspreiding en communicatie/marketing. Biologica zal hierbij rekening houden met de wensen en uitdagingen van de gehele keten.
- Fors inzetten op omzetgroei via communicatie- en pr-projecten zoals: Week van de Smaak, Landelijk Open Dagen, Adoptieacties en nieuwe initiatieven.
- Verder werken aan innovatie van de sector; een robuuste sector is nodig voor de gewenste duurzame groei na verzelfstandiging

10 % jaarlijkse omzetgroei

Biologica zal een bijdrage leveren aan deze doelstelling door:

- Coördinatie deelconvenant met maatschappelijke organisaties, en daarbij met name focussen op het stimuleren van omzetgroei door de leden van de maatschappelijke organisaties;
- Bijdragen aan samenhangende en proactieve media-uitingen samen met de belangrijkste ketenpartijen;
- Deelnemen aan provinciale/regionale initiatieven;
- Inspanningen leveren voor de totstandkoming en publicatie van de Biomonitor.

Aanpak aanbodskrapte

Biologica zal een bijdrage leveren aan deze doelstelling door:

- Meewerken aan gezamenlijk actieplan met LTO en vakgroep voor een evenwichtige groei van het aanbod gericht op omschakeling van gangbare boeren en uitbreiding van biologische boeren.

Gemeenschappelijke promotie en voorlichting

Biologica zal een bijdrage leveren aan deze doelstelling door

- Voorlichting te geven over de meerwaarde van het biologische product, o.a. in samenwerking met de Task Force (bijv. flyers);
- Bij te dragen aan een gemeenschappelijke campagne en afstemmen hiervan op evenementen, zoals Week van de Smaak, Open Dagen en andere initiatieven;
- Het initiëren van een mediastrategie: in 2008 zal een protocol met afspraken tussen een aantal woordvoerders van de biologische sector worden opgesteld;
- Het organiseren van een jaarlijks Biocongres in samenwerking met Task Force.

Stimuleren van export en import

Biologica zal een bijdrage leveren aan de internationale positie van het Nederlandse bedrijfsleven door dit als aandachtspunt mee te nemen in de ideeënvorming over het toekomstige Europese landbouwbeleid.

Stimuleren verdere samenhang tussen de markt- en kennisontwikkeling

Biologica zal een bijdrage leveren aan deze doelstelling door:

- De procesregie bij Bioconnect;
- Begeleiding van de themawerkgroep Markt en Ketens binnen Bioconnect in samenwerking met Task Force;

- Borgen dat de expertise van ketenmanagers ingeschakeld wordt op basis van een concrete actieagenda van productwerkgroepen.

Stimuleren van marketing- en productontwikkeling

Biologica zal innovaties op onderdelen met meerwaarde voor de consument (zoals dierenwelzijn, natuur en energie) stimuleren door het uitvoeren van projecten in het kader van het werkplan voor LNV.

Stimuleren van wisselwerking tussen en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector

Biologica zal een bijdrage leveren door:

- Bijdragen aan de verduurzaming van de biologische keten op gebied van energiegebruik, verpakkingen, logistiek door projecten te stimuleren binnen Bioconnect met uitwisseling en benutting van ‘gangbare’ kennis of door de totstandkoming van andere projecten met andere relevante partijen zoals LTO.
- Stimuleren van initiatieven rond vermarkting van biologische omschakelproducten.

Doelstellingen m.b.t. verzelfstandiging: visievorming, strategie en organisatie

Biologica zal:

- Bijdragen aan lange termijn visie van een zelfstandige biologische sector, door een open dialoog met de stakeholders over de toekomst van de sector te stimuleren en faciliteren;
- Daarbij de eigen organisatie beschouwen als zich bevindend in een transitiefase, met als doel om een organisatie voor de gehele keten te worden. Dat zal in nauw overleg met de Task Force MBL gebeuren.

In de uitvoeringsorganisatie

- Levert Biologica 1 lid aan de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw;
- Levert Biologica 1 lid aan de Stuurgroep Marktontwikkeling Biologische Landbouw, mede namens PBS en VBP;
- Levert Biologica de coördinator voor de uitvoering van het deelconvenant.

IV.6 Convenantinspanningen Vereniging van Biologische Producenten (VBP)

VBP onderschrijft de doelstellingen van dit 3^e Convenant. Hieronder staat per doelstelling beschreven wat de specifieke inspanningsverplichtingen van de VBP zijn.

10 % jaarlijkse omzetgroei

De VBP zal een bijdrage leveren aan deze doelstelling door:

- Als vereniging en via de leden individueel, zich sterker te gaan richten op bedrijven en afzetkanalen waar biologisch nog niet of in geringe mate belangstelling geniet. Langs deze weg wil de VBP bereiken dat biologische en conventionele voedingsbedrijven én biologische en conventionele afzetkanalen sterkere vormen van interactie aangaan. Nauwere samenwerking met de FNLI wordt daarbij nagestreefd.
- Haar leden actief te stimuleren om samenwerkingsverbanden aan te gaan met bedrijven en afzetkanalen die nog slechts in geringe mate met biologisch actief zijn.

Aanpak aanbodskrapte

- Om vraag en aanbod beter op elkaar te kunnen afstemmen zullen VBP-leden ernaar streven om (desgewenst indirect via hun leveranciers) aan boeren en tuinders duidelijkheid te verschaffen over hun afzetmogelijkheden op meer langere termijn zodat deze, mede op basis van deze informatie, betere besluiten kunnen nemen over eventuele uitbreiding van hun productie.
- VBP-leden streven er naar om waar mogelijk ook omschakelproducten te verwerken.

Gemeenschappelijke promotie en voorlichting

De VBP zal haar leden verder stimuleren tot investeringen in marketing- en productinnovaties en gemeenschappelijk promoties en voorlichting om de groei van biologisch stimuleren en nieuwe doelgroepen te bereiken.

Stimuleren van export en import

De VBP zal stimuleren dat de leden hun rol bij het creëren van een sterke exportpositie voor Nederland in biologische grondstoffen en verwerkte producten, voortzetten, ondermeer door kwaliteitsborging en versterking van het imago van biologische handels- en verwerkingssector in het buitenland.

Stimuleren verdere samenhang tussen de markt- en kennisontwikkeling

De VBP heeft als speerpunt om een bijdrage te leveren aan de verdere verdieping en bewaking van de kwaliteit van het biologische product. Achtergrond is dat de consument hoge eisen stelt aan de gegarandeerde biologische kwaliteit, de zo natuurlijk mogelijke samenstelling van biologische voedingsmiddelen en de mate van duurzaamheid. Verzwakking van de kwaliteit en betrouwbaarheid zal het consumentenvertrouwen in biologische producten ondermijnen. VBP zal daarom actief bijdragen aan het bewaken én versterken van het consumentenvertrouwen in biologische kwaliteit door kwaliteitsprojecten, zoals kwaliteitsborging door middel van residu monitoring.

Stimuleren van marketing- en productontwikkeling

In het kader van het hierboven genoemde speerpunt m.b.t. kwaliteit van het biologische product zal de VBP actief betrokken zijn bij en deelnemen aan smaak- en gezondheidsonderzoek, hetgeen moet resulteren in tenminste 3 markt- of productinnovaties.

Stimuleren van wisselwerking tussen en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector

De VBP heeft als standpunt dat biologische producten zich niet automatisch of vanzelfsprekend op de hoogste tree op een 'duurzaamheidsladder' bevinden. De VBP wil met haar leden onderzoeken op welke terreinen verbeteringen mogelijk zijn en met deze kennis concreet werken aan een versterking van duurzaamheidprestaties in de hele keten.

Doelstellingen m.b.t. verzelfstandiging: visievorming, strategie en organisatie

De VBP zal aangeven hoe zij na 2011 de marktontwikkeling van biologische landbouw zal blijven ondersteunen.

In de uitvoeringsorganisatie

- Levert VBP 1 lid aan de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw, mede namens Stichting PBS.

CONCEPT

IV.7 Convenantinspanningen Promotiebureau Biologische Speciaalzaken (PBS)

PBS onderschrijft de doelstellingen van dit 3^e Convenant. Hieronder staat per doelstelling beschreven wat de specifieke inspanningsverplichtingen van PBS zijn.

In het algemeen wil Stichting PBS de verdergaande opschaling en professionalisering van het gespecialiseerde biologische speciaalzaak kanaal een stabiele bijdrage leveren aan de groei van de biologische omzet.

10 % jaarlijkse omzetgroei

De belangrijkste manier om de jaarlijkse 10 % omzetgroei te realiseren is het vergroten van de verkoopoppervlakte van natuurvoedingswinkels. Nieuw in dit convenant is dat met vergroten niet alleen kwantitatieve maar ook kwalitatieve aspecten bedoeld worden. Deze dienen onder meer gerealiseerd te worden door een ketenmanager. Er is een breed samenwerkingsverband van groothandels en merkenleveranciers gevormd dat een belangrijke financiële bijdrage levert aan deze professionele ketenmanager die winkelondernemers begeleidt bij opschaling van de biologische winkel. De doelen van het ketenmanagement in de periode 2008-2011 luiden:

- Opschaling van 40 tot 50 winkels naar een oppervlakte van gemiddeld 400 m².
- Ondersteuning initiatieven van nieuwe ondernemers die nieuwe vormen van biologische speciaalzaken willen opzetten. Dit zal leiden tot circa 20 nieuwe biologische speciaalzaken.
- Ondersteuning overdracht winkels: 20-25 projecten.
- Samenwerking met overige ketenmanagers voor kruisbestuiving verschillende afzetkanalen en stimuleren samenwerkingsprojecten tussen partijen uit verschillende afzetkanalen, assortimentssamenstelling, presentatieverbeteringen (van met name biologisch vlees en vleeswaren).

Tenslotte zal de vergrijzing van de huidige winkelondernemers aangepakt worden: er zal verder geïnvesteerd worden in het werven en opleiden van nieuw ondernemerstalent en het versterken van de commerciële en communicatieve vaardigheden van winkelmedewerkers.

Aanpak aanbodskrapte

PBS-leden streven er naar om waar mogelijk ook omschakelproducten op een herkenbare wijze in hun assortiment op te nemen.

Gemeenschappelijke promotie en voorlichting

- Jaarlijks zullen twee overkoepelende themacampagnes (waaronder de Week van de Smaak) voor de biologische speciaalzaak georganiseerd worden, waar vrijwel alle groothandels en winkels aan deelnemen. In combinatie daarmee zullen met grote regelmaat winkelproeverijen gehouden worden om consumenten kennis te laten maken met nieuwe biologische producten.
- Stichting PBS zal in de komende periode een winkelkaart voor biologische speciaalzaken initiëren, waarmee de trouw van bestaande klanten om biologisch te consumeren beloond kan worden en nieuwe consumenten gestimuleerd kunnen worden om biologisch te gaan eten.

Stimuleren verdere samenhang tussen de markt- en kennisontwikkeling

PBS zal de doorstroom van kennis bevorderen, met name rondom Thema Markt en Kennis (onder meer het onderzoek hoe de “lichte Heavy User” verleid kan worden meer biologisch te kopen & bereik van light users).

Stimuleren van marketing- en productontwikkeling

Stichting PBS zal een belangrijke bijdrage leveren aan het stimuleren van professionele winkelautomatisering en datavoorziening ten behoeve van de geautomatiseerde winkels. De kosten hiervan worden voor 100% door de sector zelf gedragen. Gekoppeld aan de automatisering is een geautomatiseerd voorlichtingsstelsel voor op de winkelvloer ontwikkeld, waarmee de consument vanaf voorjaar 2008 op de winkelvloer en via internet d.m.v. scanning van producten alle achtergrondinformatie over die producten kan opvragen.

Stimuleren van wisselwerking tussen en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector

In het natuurvoedingskanaal zal extra aandacht besteed worden aan duurzaamheidsaspecten als terugdringing van energieverbruik, efficiency in de logistiek, milieuvriendelijke verpakkingen en het terugdringen van derving. In dit kader zal duurzaamheidonderzoek uitgevoerd worden: integratie van quick wins in het gespecialiseerde kanaal.

Doelstellingen m.b.t. verzelfstandiging: visievorming, strategie en organisatie

Het succes van de projecten binnen Stichting PBS gedurende het 2^e Convenant heeft ertoe geleid dat de verschillende schakels in de gespecialiseerde keten hun bijdrage aan de projecten 2008-2011 hebben verhoogd. Bovendien zijn nieuwe partijen toegetreten. Bij continuering van het succes van de gezamenlijke projecten in hun bijdrage aan de groei van het biologisch speciaalzakenkanaal, zullen de samenwerkende partijen binnen Stichting PBS na 2011 de succesvolle projecten zelfstandig voortzetten. PBS zal concreet aangeven hoe zij na 2011 de marktontwikkeling van biologische landbouw zal blijven ondersteunen

In de uitvoeringsorganisatie

- Levert Stichting PBS 1 lid aan de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw, mede namens VBP.

IV.8 Convenantinspanningen Veneca

Veneca onderschrijft de doelstellingen van dit derde Convenant. Hieronder staat per doelstelling beschreven wat de specifieke inspanningsverplichtingen van Veneca zijn.

10% jaarlijkse omzetgroei

- De leden van Veneca onderschrijven de 10% jaarlijkse omzetgroei doelstelling. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met de eindconsument alsook de opdrachtgevers.
- Verder geldt dat de contracten tussen opdrachtgevers en cateraar voor enkele jaren worden aangegaan, de omzetontwikkelingen gaan om die reden schoksgewijzer dan in andere afzetkanalen.
- De leden van Veneca zullen zich inspannen om biologische catering ook te stimuleren in de zorg en bij instellingen zoals scholen en universiteiten.
- Om in aanmerking te komen voor overheidsondersteuning zullen door de betrokken Veneca-leden plannen worden opgesteld. Deze plannen zijn vertrouwelijk en kunnen worden bijgesteld op basis van voortschrijdend inzicht. De plannen bevatten de volgende elementen:
 - uitbreiding van het assortiment en/of het vervangen van bepaalde producten door de biologische variant;
 - promotie & voorlichting aan de consument;
 - aanstellen / handhaven van een aanspreekpunt voor biologisch;
 - informatie over beleid voor ondernemers en medewerkers;
 - samenwerking met fabrikanten en toeleveranciers.
- Veneca en de voorzitter van de Task Force, bijgestaan door de ketenmanagers, stimuleren, ondersteunen en begeleiden cateraars bij de (uitvoering van deze) plannen. De plannen kunnen met voortschrijdend inzicht worden bijgesteld. Zij dienen als basis voor de verdeling van ondersteunende overheidsmiddelen.

Aanpak aanbodskrapte

- Om vraag en aanbod beter op elkaar te kunnen afstemmen zullen cateraars ernaar streven om duidelijkheid te verschaffen over hun afzetmogelijkheden op meer langere termijn. De leveranciers stemmen dit af met boeren en tuinders zodat deze mede op basis van deze informatie betere besluiten kunnen nemen over eventuele uitbreiding van hun productie.
- Cateraars streven er naar om ook omschakelproducten in hun assortiment op te nemen, en deze met een meerwaarde te verkopen.

Gemeenschappelijke promotie en voorlichting

- Cateraars zullen waar mogelijk aanhaken op de gemeenschappelijke campagne;
- Cateraars zullen zorg dragen voor pr-activiteiten van hun biologische activiteiten.

Stimuleren verdere samenhang tussen de markt- en kennisontwikkeling

- Veneca zal desgevraagd actief participeren in onderzoeksaansturing en begeleiding van door LNV gefinancierd keten- en consumentgerelateerde onderzoek (biologische producten), met als doelstelling meer afzetgeoriënteerd onderzoek.

Stimuleren van marketing en productontwikkeling

- Cateraars werken mee aan de ontwikkeling van biologische product- en marketinginnovaties. Zij zullen daartoe bij de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw voorstellen indienen, die voor cofinanciering in aanmerking kunnen komen.

Stimuleren van wisselwerking en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector

Veneca en de cateraars stimuleren de verbreding van biologisch naar duurzaamheid, en ontwikkelen daartoe voorstellen die via de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw voor cofinanciering in aanmerking kunnen komen.

Doelstellingen m.b.t. verzelfstandiging: visievorming, strategie en organisatie

Veneca zal aangeven hoe zij na 2011 de marktontwikkeling van biologische landbouw zal blijven ondersteunen.

In het algemeen zal Veneca zich maximaal inspannen voor de volgende zaken

- Veneca-leden zullen zich maximaal inspannen om de ambitie van biologisch catering bij de overheidsinstellingen te ondersteunen;
- Veneca zal een ketenmanager voor de catering cofinancieren.

In de uitvoeringsorganisatie

- Levert Veneca 1 lid aan de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw;
- Levert Veneca 1 lid aan de Stuurgroep Marktontwikkeling Biologische Landbouw.

Convenantinspanningen van Triodos Bank en Rabobank

Triodos Bank en Rabobank onderschrijven de doelstellingen van dit 3^e Convenant. Hieronder staat per doelstelling beschreven wat de specifieke inspanningsverplichtingen van Triodos Bank en Rabobank zijn.

10 % jaarlijkse omzetgroei

- De banken zullen er zorg voor dragen dat hun eigen catering en inkoop van bloemen en planten zoveel mogelijk biologisch is;
- De banken zullen daar waar mogelijk hun klanten regelmatig wijzen op het belang van biologische consumptie en productie.

Aanpak aanbodskrapte

- Bij financiering zullen de banken de mogelijkheid bieden aan agrarische ondernemers die naar biologisch willen omschakelen, om de aflossing tijdens de omschakelingsperiode te bevriezen;
- De banken werken desgevraagd inhoudelijk mee aan een onderzoek naar mogelijke instrumenten die drempels voor evenwichtige groei van het aanbod wegnemen. Hierbij wordt onder evenwichtige groei verstaan dat de groei van het aanbod in gezonde relatie staat tot de ontwikkeling van de vraag.

Stimuleren verdere samenhang tussen de markt- en kennisontwikkeling

De banken zullen hun inspanningen om een bijdrage te leveren aan kennisontwikkeling blijven voortzetten, m.n. op het terrein van de relatie tussen gezondheid en biologische voeding, en wel op de volgende wijze:

- Het cofinancieren van onderzoek, waarbij de relatie tussen biologisch en gezondheidsaspecten wordt onderzocht;
- In eigen publicaties zo veel als mogelijk aandacht besteden aan de relatie tussen biologisch en gezondheidsaspecten, en het stimuleren van de biologische consumptie;
- Het thema gezondheid en biologisch aan de orde stellen bij gelieerde verzekeringsinstellingen en adviesorganen.

Stimuleren van wisselwerking en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector

- De banken zullen stimuleren dat de agrarische ondernemers met dit doel voor ogen kennis uitwisselen en waar mogelijk samenwerkingsverbanden aangaan;
- De banken zullen klanten stimuleren in dit kader projectvoorstellen bij de Task Force in te dienen om voor cofinanciering in aanmerking te kunnen komen.

Doelstellingen m.b.t. verzelfstandiging: visievorming, strategie en organisatie

De banken zullen gedurende de convenantperiode bijdragen aan visieontwikkeling van de sector, door een open dialoog met stakeholders over de toekomst van de sector te faciliteren. Verder zullen de banken in de lopende convenantperiode aangeven hoe zij na 2011 de marktontwikkeling van biologische landbouw zullen blijven ondersteunen.

In het algemeen zullen de banken inspanningsverplichtingen aangaan op de volgende terreinen

- Projecten ondersteunen die biologisch ondernemen bevorderen;
- Een bijdrage leveren aan de jaarlijkse monitoring, door bedrijfseconomische overzichten te geven in o.a. de ontwikkelingen binnen de verstrekte kredieten voor biologische ondernemers;
- Een bijdrage leveren aan de cofinanciering van de ketenmanagers;

- Regelmatig overleg plegen met de ketenmanagers om activiteiten af te stemmen.

In de uitvoeringsorganisatie

- Levert Triodos Bank 1 lid aan de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw;
- Levert Rabobank 1 lid aan de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw;
- Laat Triodos Bank zich via de Rabobank vertegenwoordigen in de Stuurgroep Marktontwikkeling Biologische Landbouw.

CONCEPT

V EN HEBBEN DE VOLGENDE OVERIGE AFSPRAKEN GEMAAKT M.B.T. UITVOERING VAN DIT CONVENANT

Voor de uitvoering van dit derde Convenant Marktontwikkeling Biologische Landbouw zijn afspraken gemaakt over organisatie, taken en bevoegdheden.

V.1 Met betrekking tot de organisatie zijn de volgende gremia ingesteld:

- De Stuurgroep Marktontwikkeling Biologische Landbouw, bestaande uit de vertegenwoordigers die daartoe door de convenantpartijen zijn aangewezen (veelal voorzitters en ‘portefeuillehouders’ uit het bestuur van de convenantpartijen). Voorzitter van de Stuurgroep wordt geleverd door het Ministerie van LNV. Tussentijdse wijzigingen in de samenstelling van de Stuurgroep zijn mogelijk met unanieme instemming;
- De Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw, bestaande uit de ‘biologische specialisten’ van de convenantpartijen. De voorzitter wordt unaniem benoemd en is onafhankelijk. Tussentijdse wijzigingen in de samenstelling van de Task Force zijn mogelijk met unanieme instemming;
- De voorzitter van de Task Force wordt bijgestaan door een secretariaat, campagnecoördinator en door een aantal ketenmanagers (samen kernteam genoemd);
- Het overleg met maatschappelijke organisaties, bestaande uit vertegenwoordigers van de deelnemende maatschappelijke organisaties van het deelconvenant. De voorzitter en het secretariaat van dit overleg worden geleverd door Biologica;
- Het regionale overleg, bestaande uit vertegenwoordigers uit provincies en regionale samenwerkingsverbanden, die de marktontwikkeling van biologische landbouw in hun portefeuille hebben. De voorzitter wordt door LTO geleverd.

V.2 M.b.t. taken en bevoegdheden van de bovengenoemde partijen

- De Stuurgroep stuurt op hoofdlijnen aan en houdt op hoofdlijnen toezicht op de uitvoering van de gemaakte afspraken van het Convenant. Dit gebeurt in principe vooraf aan de hand van (half-)jaarplannen, waarin de door de Task Force voorgestelde inzet van gemeenschappelijke instrumenten wordt gepresenteerd. Ook gebeurt dit achteraf aan de hand van voortgangsrapportages van of goedgekeurd door de Task Force, waar de Stuurgroep wordt gevraagd mee in te stemmen.
- De Task Force is de motor van het convenant die besluiten neemt over de uitvoering van het convenant, in het bijzonder de inzet van de gemeenschappelijke instrumenten (ketenmanagement, campagne, meerjarige opschalingsplannen, buitenlandse beurzen, samenwerking met provincies). Deze moeten een goede uitvoering van het convenant realiseren. In dit kader oordeelt de Task Force over de inzet van de ingediende projecten (meerjarige opschalingsplannen). Ook wordt toezicht gehouden op de inspanningen van de individuele convenantpartijen.
- De voorzitter, bijgestaan door het secretariaat, ketenmanagement en campagnecoördinator, bereidt de voorstellen voor inzet van de gemeenschappelijke instrumenten aan de Task Force voor, en begeleidt vervolgens de uitvoering ervan. Verder ondersteunen de voorzitter en zijn kernteam de uitvoering van de individuele convenantinspanningen door Convenantpartijen en hun leden (bedrijven) in het bijzonder.
- Het overleg met maatschappelijke organisaties adviseert de Task Force over de manier waarop maximale afstemming met de activiteiten van de maatschappelijke organisaties bereikt kan worden. De maatschappelijke organisaties dienen projectvoorstellen in, de Task Force beoordeelt deze.

- In het regionale overleg wordt vastgesteld op welke terreinen samenwerking met de Task Force wenselijk is, en wordt er vervolgens toezicht gehouden op deze samenwerking. Desgewenst wordt de Task Force geadviseerd.

VI SLOTBEPALINGEN

Het bepaalde in dit Convenant geldt slechts indien dit verenigbaar is met de geldende Europees- en nationaalrechtelijke kaders.

VI.1 Looptijd, tussentijdse toetreding en eenzijdige opzegging

1. Indien een bij dit convenant betrokken partij zich niet kan verenigen met een besluit van de Stuurgroep, en als een overleg in de Stuurgroep niet binnen 3 maanden tot overeenstemming heeft geleid, kan elk der partijen de deelname aan het convenant opzeggen.
2. Een partij, die zijn deelname aan het convenant opzegt, is gehouden voor een termijn van zes maanden na datum van opzegging de lopende financiële verplichtingen voortvloeiend uit het convenant na te komen.
3. Een nieuwe partij kan gedurende de looptijd toetreden tot het convenant, mits de huidige convenantpartijen daar unaniem mee kunnen instemmen. De nieuwe convenantpartij dient dan in te stemmen met de huidige tekst van het Convenant.
4. Wanneer een partij het convenant opzegt, beraden de overige partijen zich over de gevolgen daarvan voor het convenant.
5. Dit convenant treedt in werking met ingang van 1 januari 2008.
Dit convenant heeft een looptijd tot en met 31 december 2011.

VI.2 Geschillenbeslechting

1. Geschillen die voortvloeien uit dit Convenant of afspraken die daarmee samenhangen worden ter oplossing voorgelegd aan de onder V genoemde Stuurgroep. Hierbij kan de Stuurgroep adviseurs benoemen.
2. Bij de oplossing van het geschil wordt rekening gehouden met de doelstelling en de werkingssfeer van het Convenant.
3. Een geschil bestaat indien één van de partijen dat schriftelijk aan de andere partij(en) mededeelt.

**VII ALDUS OVEREENGEKOMEN EN IN DRIEVOUD ONDERTEKEND
OP 31 JANUARI 2008 TE 'S-GRAVENHAGE:**

Ministerie van LNV
mevrouw A.M. Burger

LTO Nederland
de heer A.J.A.M. Vermeer

FNLI
de heer C.J. Menkhorst RA

CBL
de heer K.L. van den Doel

Rabobank Nederland
de heer B.J. Krouwel

Triodos Bank N.V.
de heer P. Blom

Biologica
de heer A. van den Brand

Veneca
de heer G.I.J. van de Ven

VBP
de heer J.N. Zomerdijk

PBS
de heer B. van Ruitenbeek

Deelconvenant van de maatschappelijke organisaties
Vertegenwoordigd door de heer T. Wams

CONCEPT